

Metoden

VERAM

Visual Ergonomics Risk Assessment Method

Hillevi Hemphälä, Lunds Tekniska Högskola
Camilla Zetterberg, Centrum för belastningsskadeforskning
Per Lindberg, Centrum för belastningsskadeforskning
Per Nylén, Arbetsmiljöverket
Marina Heiden, Centrum för belastningsskadeforskning

Syfte med projektet

- AFS 2012:2 § 4: ... *Synförhållanden ska också undersökas för att ta reda på om de påverkar arbetsställningarna och arbetsrörelserna negativt.*
- Utveckla synergonomisk riskbedömningsmetod
  - datorbaserad
  - valid och reliabel
  - ffa för praktiker (företagshälsövård m.fl.)
  - även vara användbar i forskningssyfte.

Utbildningsresultat

- >70 ergonomer/arbetsmiljöingenjörer FHV
- god kompetens i synergonomi.
- bedömt ca 475 olika arbetsplatser.

Del 1 – Subjektiva skattningar

Del 1 Arbetstagarens subj. skattningar via dator

- Synrelaterade besvär
- Synfunktion
- Huvudvärk
- Muskelbesvär
- Ljus- och belysningsförhållanden
- Stress

Del 2 – Objektiv bedömning

Del 2 Synergonomens mätningar och bedömningar

- Ljusbemätningar
- Synergonomiska riskfaktorer
- Uppföljande frågor
- Åtgärder och rekommendationer

Objektiv bedömning – 8 delar

- Dagsljus
- Belysning, allmänt
- Belysningsstyrka
- Bländning
- Arbetsytor och arbetsmaterial
- Arbetsobjekt (datorarbete/annat)
- Flimmer
- Arbetsställningar

Bedömaren samlad bedömning

- den subjektiva delen
- ljusbemätningar till en för varje del.

Fortsatt arbete med VERAM

Pågående analyser visar

- God validitet
- God test-retest reliabilitet,
  - samma bedömare bedömt samma arbetsplats 2 ggr.
- Tillfredställande interbedömarreliabilitet,
  - två olika bedömare bedömt samma arbetsplats.

Vidareutveckla metoden till en kort screeningversion som är enklare och mer tidseffektiv

- Förutsatt finansiering från AFA

Ny utbildning i synergonomi och riskbedömningsmetoden VERAM

- Via Arbetsmiljöhögskolan, Lund
<http://www.design.lth.se/amh/>
- Uppdragsutbildning
- Planerad start HT18 (om tillräckligt antal deltagare)
- Kontakt: Calle Rosén eller Hillevi Hemphälä, LTH, Lund

Att arbeta vidare med synergonomi

- Samarbeta med någon av de utbildade synergonomerna (finns på många orter i Sverige)
  - Kontakt via Camilla Zetterberg (caalon@hiq.se)
- Etablera kontakt med optiker som har synergonomisk kompetens på er hemort
  - Se lista på Optikerförbundet.se
- Övriga frågor:
  - Per Nylén – Arbetsmiljöverket
  - Hillevi Hemphälä – LTH, Lund

Genusfaktorer syn och belysning

Kvinnor

Torra ögon

>50 år ökad frekvens 8%; män 4%

P.g.a. Hormoner, medicinering, tårnmängd och -sammansättning?

Synnedstättningar

> katarakt (grå starr)

>Trångvinkelglaukom (akut tryckökning)

< Öppenvinkelglaukom (traditionella formen av grön starr)

< Diabetesretinopati

Ökad risk för bländning

Lägre ögonposition, (sittande 7cm, stående 11 cm)

Belastningsbesvär

Sekundärt bidrag p.g.a. felställningar och ökad tonus (oskärpa)

Mekanismer? Biologiska, arbetstyp och socioekonomi

